

El Congost

Redacció i Administració
Passeig Oliveres, núm. 2

PUBLICACIÓ BI-MENSUAL
ANY 4 — La Garriga, 15 de març 1936 — Núm. 74

Subscripció: Un any, 6 ptes.
Número solt, 20 CENTIMS

Reflexions de l'hora

Mai el triomf de la veritat catòlica en les ànimes no han hagut de refiar-se massa de l'auxili de la potència política. Més aviat aquest auxili ha estat sovint desfavorable a la intensa vigoria espiritual del cristià, que en l'adversitat es desenganxa dels vincles carnals, purifica el seu cor, té una visió més clara de la vitalitat eterna de la revelació portada al món per Jesucrist, i, conformant més plenament amb ella la seva vida, se sent participant de l'omnipotència divina, de la qual rep una força irresistible d'irradiació i un gaudi exuberant enmig de les proves. El cristià íntegre i complidor fidel és realment invencible, puix que en els dies foscos d'apostasia i persecucions és quan té més segura la veritable victòria, que és la victòria sobre l'egoisme i l'error.

No vol dir això que no hàgim de fer cap esforç per la cristianització de l'Estat, principalment en els nostres temps propensos a confondre tota la vida social amb la política, és a dir, a donar al poder públic atribucions omnímodes en tots els rams de l'activitat humana. Temps de cesarisme en l'ordre religiós i de socialisme, dissimulat o palès, en l'ordre civil. Ara mateix veiem com l'Estat laic vol esdevenir mestre únic, sense permetre escoles escollides lliurement per les famílies. Tot cristià ha de fer el possible per convertir els òrgans oficials procuradors del bé comú en servents de Déu, executors de la seva llei i defensors de la societat contra la putrefacció dels mals costums. L'Estat, representant del cos social, té, com ell, el deure bàsic de sotmetre's a la veritat divina i practicar la moral natural i evangèlica.

Però l'experiència històrica va ensenyant nos cada dia amb una evidència més irrefusable que l'Es-

tat ha de regir-se tard o d'hora pel sentir i pensar predominants a la nació, i que no trigarà gaire a desaparèixer un règim catòlic quan les idees i els costums dels ciutadans van desviant-se de la fidelitat antiga. Potser sí que, arrelat en la tradició o la rutina, aguantat pels privilegis possessoris, el veurem encara perseverar molt de temps dins d'adhesió a la vella creença popular, o en una situació de convivència amistosa; però si la multitud dels descreguts va creixent i arriba a ésser la més poderosa pel nombre o pel flamareig intens de les conviccions, propagandes i esforços, no contrarestats per la vitalitat i organització catòlica, fatalment vindrà a enfonsar-se, sigui per la vida democràtica, sigui per cops d'audàcia revolucionària.

Definitivament la vida pública serà sempre una derivació de la vida privada, les lleis una concreció de la voluntat i aspiracions populars. No sempre la concordança és rigorosa, i llavors és quan es concrien les revolucions; però el conflicte no pot trigar massa a resoldre's.

Aquests principis elementals de la prudència humana — que ja Balmes procurà fer comprendre a la gent de la seva època, una mica refractària a entendre les noves circumstàncies de la societat moderna — van fent-se cada dia més albiradores a un major nombre, a còpia de desenganys i amargueses.

Aquesta és la lliçó que, en la present hora crítica, més hauríem d'aprendre: refiar-nos massa de l'Estat per a la defensa i difusió de les nostres creences, és una errada funesta. Per culpa d'ella, dintre de

(Passa a la pàgina 2)

la societat cristiana anà extingint-se l'esperit de proselitisme que tanta força conqueridora donà a les generacions primitives.

¿De què ve que entre nosaltres resti tan negligida l'obligació de treballar cada fidel en la conversió dels proïmes? N'hem anat perdent el costum a través de centúries de possessió pacífica. Llavors, fins als més diligents seguidors del Crist podia semblar-los que cap sacrifici no calia. L'Estat catòlic, executor del sentiment general d'una nació cristiana, aturava la invasió d'idees «subversives», ofensores de la creença comuna i torbadores de la pau cívica. Llavors, sense gaires treballs d'ensenyament catequístic, les novelles generacions anaven aprenent la doctrina en el mateix costum general, en la vida familiar i pública, amarades de cristianisme. Llavors, no havent-hi herètics entre nosaltres, ni propagandistes de sectes, ni ciutadans indiferents o apostàtics, ningú no havia d'escarrassar-se a convertir-los, ni a oposar contra l'error, en campanyes constants i organitzades, l'antídot de la veritable doctrina.

En tot cas, prou sacerdots i religiosos hi havia.

Ara tot va a l'inrevés. Pujada la irreligió a les altures, l'Estat se'n fa instrument i apòstol; els costums, perdent de mica en mica la saba antiga, van paganitzant-se i tornant-se escampadors de corrupció i heretgia. Tot allò que, de fora estant de les ànimes, les ajudava a formar-se en la fe i a exercir-la, ara les empeny a fugir lluny de Crist i l'Església. Ara cada cristià, si vol deslliurar-se de la general defallença, ha de defensar el tresor diví amb un gran esforç de santificació de la seva vida; i veient tants de germans caiguts en la lluita, ignorants de la veritat, o voltats de temptacions formidables, comprèn que ni ell mateix no podrà salvar-se si no acut generosament a llur auxili.

Hora trista i ensems benaurada la nostra! Hora de lluita redemptora! Com més facin els enemics de la fe, més ajudaran a la seva victòria, perquè aniran convertint cada creient en un apòstol i cada apòstol en un sant.

Balneari Blancafort

La Garriga

Aigües termals radiatives - Reuma - Artrisme - Hipertensió arterial
Enfermetats de la pell - Esgotats del sistema nerviós per «surmenage»
Padígia intel·lectual - Convalescències - Post-operacions - etc. etc.

Especialitat en la taula de règim, en la qual es segueix amb tota cura les prescripcions facultatives

Confort modern, cuina excel·lent, cura de repòs, aire sec, clima ideal

Proveu l'exquisit i deliciós FLAM CALLIS

Proveu l'exquisit i deliciós FLAM CALLIS

FETS i COMENTARIS

Arrendament de solars — Hom diu que s'ha procedit a l'arrendament en solars del terreny conegut per l'«Horta de can Bartomeu», situat entre els carrers de St. Lluís i Samalús. Sembla que aviat es procedirà a edificar-ho, cosa ben acollida per la majoria dels garriguencs.

Proveu l'exquisit i deliciós FLAM CALLIS

Sessió moguda — Com la passada, aquesta sessió d'Ajuntament celebrada diumenge passat, fou molt moguda, essent de lamentar alguns incidents que no diuen pas gran cosa a favor dels que en foren promotors, ni dels desigs de llibertat i democràcia.

Teatral — Avui, al Patronat Parroquial, la Secció de Teatre del Grup «Pau Clarís» de la F. J. C. de C., posarà en escena una obra del seu repertori.

Els sindicalistes — Dimarts passat, dia 10, tingué lloc al local de «La Alhambra», convocada per la comissió reorganitzadora del Sindicat, una magna assemblea. Ignorem si foren molts els assistents.

Proveu l'exquisit i deliciós FLAM CALLIS

Obituari — A Buenos Aires, morí el senyor Legrand, catedràtic d'aquella Universitat i pare de l'esposa de l'amic Andreu Damesón, als quals testimoniem el nostre condol per tan irreparable desgràcia.

— A Barcelona, on vivia amb la seva distingida família, ha mort, en plena joventesa, puix que sols comptava 38 anys, el conegut fabricant de llenceria de Can Macià de Les Franqueses, senyor Joan Marcià i Prat. El nostre condol a la família del finat.

Les funcions religioses — Són força concorregudes pels fidels, les funcions religioses que amb motiu de Quaresma, celebra la nostra parròquia.

Narcís Dalmau

Transports amb automòbil

Activitats de la F. J. C.

Revisió trimestral — Tingué lloc, diumenge passat, a Granollers. En ella desenrotllà una ponència sobre l'esport, en R. Aguirre.

Reunió mensual — El dia de Sant Josep tindrà lloc la reunió mensual del Grup. Es procedirà al canvi de Junta, segons preceptuen els reglaments.

Curset de francès — Continua amb molta assistència el curset de francès que, cada dimecres i divendres, es dona a la Biblioteca Parroquial.

FARMACIA I PERFUMERIA

R. FERRANDIZ

Telèfon, 83 — LA GARRIGA

Productes fotogràfics
Laboratori d'anàlisi

A Nostra Dona de Montserrat

LEMA: NIGRA SUM, SED FORMOSA

En el cim d'una muntanya
una Verge s'hi ha trobat
una formosa moreneta
com és la de Montserrat.

Bella ciutat li oferien
els pastors que l'han trobat
però ella, es retenia
en el seu recó estimat.

La deixen amb ses muntanyes
li fan un formós palau
i els àngels amb llurs cantades
descendeixen del cel blau.

Les angèliques cantúries
embalsamen l'horitzó
i els homes de llunyes terres
escolten el dolç ressò.

JOSEPA ROVIRA I PI

Decoració sobre cristall / Gravats-rètol
Vidrieres artístiques / Cristalls i vidres

Germans Dachs

OFICINES I TALLERS:

Mata, 10 / Telèfon, 23.858

BARCELONA

Ll. Fortuny Fauria

Sastre

Trajos estan extra a mida

120 ptes.

Banys, núm. 7 — Telèfon, 9

LA GARRIGA

PLANXES ACANALADES per a cobertes
DIPOSITS per a líquids, de totes cabudes
TUBERIES per a conducció, baixants i desaigües
PLANXES LLISES per arrimadors i cel-rasos
CANALS — CUBELLS — XEMENEIES — SAFAREIGS
«ORNALIT», plaques decorades per façanes

Representació i dipòsit
per a la venda:

JOSEP RUAIX

Carrer dels Banys, 73 - La Garriga

Francesc Siper

DENTISTA

LA GARRIGA

Torre Galvey - Telèfon, 101

VISITA:

dimarts i divendres, de 4 a 7

BARCELONA

Fontanella, 6, 1.er - Tel. 21740

VISITA:

dilluns, dimecres, dijous i dissabtes

FARMACIA
PERFUMERIA

TORRENT

CALABRIA, 4 - Telèfon, 88

Canari de La Garriga

BARCELONA

Llúria, 23 - Telèfon 20905

sabons
Barange

LA NOSTRA

FULL FEMENI

L'ENTREBANCADA DEL SENYOR RECTOR

—Matilde! M'hauràs d'escurçar la sotana.—

—Altra vegada? Si fa poc que ho vaig fer!—

—Tot el que vulguis, germana, però avui tot dient la Missa m'hi he entrebancat que ben just ha vingut com no me'n vaig per terra.—

—I l'alba, que s'ha estripat? — preguntà esverada la Matilde.

—Això si que no ho sé. No m'hi he pas fixat.— I era ben veritat. Mossèn Pere no deia mai cap mentida.

—Bé ho trobaré prou.— I la Matilde sòspirà. Ai Senyor! I com s'anava envellint el pobre senyor rector! Tremolós, amb la passa incerta feia angúnia de veure'l celebrant el Sant Sacrifici. Per atendre les necessitats de la parròquia calgué que li possessin un vicari. I ell, tan sofert, tan bondadós, tan sant i tan odiat!..

Poca estona després, a l'horta assolejada de la rectoria, la Matilde cosia amb les ulleres ben apuntalades damunt del nas. També s'anava fent vella, la pobra dona, i per això calia que aprofités les hores clares, per posar a la mida la sotana del seu germà. Allà, al seu davant, esperant torn, blanquejava l'alba amb la punta un xic estirgassada i amb uns quants fils trencats. El bon sacerdot, un xic enllà, al recés del safareig, resava.

Tot d'una varen trucar. La Matilde deixà la feina botzinant. Més hauria rondinat si hagués sabut que aquella senyoreta que trucava era una de la colla que, el dematí, quan Mn. Pere deia la Missa i es va entrebancar, va esclafir — un xic ofegada, és clar, — una rialla mofeta. Eren tots joves, anaven d'excursió i en llur cap no hi havia preocupacions, fora de les que imposen les mil variacions de la moda que es creien obligats a seguir, amb totes les seves impertinències, tant ells com elles. Així és que l'entrebancada del vell sacerdot els enriolà de mala manera. Ell mateix se n'hagué d'adonar. No en digué

res a la Matilde, per això. I a més, encara quan arribà al memento, amb tota caritat, feia esment d'ells davant de Déu amb la benèvola oració: «Recordeu-vos, Senyor, dels vostres servents i serventes... de tots els que estan ací presents...».

Però tot això són fets passats i ara es tracta de veure què la porta a la senyoreta forastera. La Matilde li dóna conversa abans d'introduir-la davant del senyor rector i, si hem de fer cas de la seva cara afable, diríem que la té en bon compte, malgrat tot ço que n'hem dit no fa gaire. Li atança una cadira, — la més nova que troba — i ella s'explica. Anaven a passar el dia per aquells encontorns i han entrat, el matí, a visitar l'esglesieta. Tots són de famílies acabalades i voldrien deixar un record del seu pas per la parròquia, que els ha semblat tota pobreta. Ella en nom i representació de tots, fa l'ofertament al senyor rector. El sant vellet té els ulls enaigats i el brevari se li sacseja del tremolor de les mans. Quin goig! Tantes coses hi manquen a la parròquia! Bé, faran una recapta entre tots, i li portaran en una vinent excursió. A més, ella que ha vist l'alba esperant la convenient restauració davant de la cadira de la Matilde, en durà una de nova de trínca, que el senyor rector, pel seu compte, promet posar-se-la amb molt de mirament, perquè amb cap futura entrebancada se li pugui malmetre.

La senyoreta surt de la rectoria embolcallada de l'esguard i les paraules d'agraïment del sacerdot i de la germana. I si bé fa de mal entrar a dins de l'ànima de les persones, gosaríem afirmar que mai en els seus triomfs en la societat ha experimentat el goig d'ara. Si tot això ho ha fet, moguda per un afany de reparació per les riotes del matí, no ho podem assegurar, però quelcom hi ha d'haver de noble en la seva acció decidida de deixar els companys, qui sap si mofant se d'ella, i oi més, d'imposar-los un donatiu per a la humil esglesiola.

Vida parroquial durant l'any 1699

A 25 DE JULIOL

39 — St. Jaume Apostol patro d'Espanya, antes de missa matinal se fa professo, y luego se cantan los goigs, y una missa en lo altar de St. Jaume per los Confreres (1), se fa lo offer-tori, y se aporta a la professo la Imatja de St. Jaume y son tabernagla, las charitats, y tot lo dames com lo dia de St. Isidro N.º 32.

A 26 DE JULIOL

40 — Sta. Anna mare de Ntra. Sra. se can-ta la missa matinal en lo altar de St. Jau-me per los benefactors de la confraria, la ab-solta al ultim y las charitats com en lo cantar del n.º 3 y 4.

casats, i més tard, una pel banderer, que en con-tenien els noms. Com que segons diuen antics documents, la confraria de Sant Jaume, ací a La Garriga, la composaven només els francesos que hi vivien, i, per tant, eren pocs els inscrits, tots els noms, en un principi, estaven en una sola bossa. Eren els següents (noteu que el seu nom demostra ja una procedència exòtica):

- 1 Giralt Serdá
- 2 Ramon Alçiu
- 3 Pere Llasser
- 4 Pere Morera, lo palletis
- 5 Antoni Remissa
- 6 Bertran Baxeres
- 7 Giralt Llaurens
- 8 Bernat Barximbant
- 9 Joan Sabater, dit la flor
- 10 Bernat Boffill
- 11 Antoni Malla
- 12 Francesc Llaurens

En desaparèixer algun dels anteriors, hi fo-ren afegits els següents:

- 13 Pere Mas o Perris, leganat
- 14 Giralt Llaurens
- 15 Bernat Barxiambant
- 16 Pere Llasser
- 17 Guillen Aspa
- 18 Joan Patuás

(1) Com podrà veure el pacient lector, la marxa de la Confraria de Sant Jaume es ben ori-ginal. En 1670, els administradors volien comprar una cortina pel retaule del Sant. En 1673, el que volien fer era un retaule. En realitat, el que feren en 1676, fou una bandera. Finalment, en 1678, «han gastat 17 lliuras, 6 sous, 6 diners entre cera, oli, fer una cortina per lo retaule y pagar las mans y fer la barreta per dita cortina».

Els noms dels administradors, eren extrets de dues bosses, una pels fadrins i l'altre pels

De tots aquests, en 1690, només vivien els numerats amb: 1 - 14 - 13 - 4 - 12 - 18 - 9, i demés, Bernat Caluet i Joan Vernach, tots ells francesos. El Sr. Degà del Vallès va manar, en 1690, que s'hi afegissin a més:

Magí Rosselló y Casellas	Joseph Carreras
Pau Garriga	Benet Claus
Bernat Bolvena	Joseph Felip
Joseph Rodoreda	Bernat Roca y Gili
Francesc Blancafort	Francesc Vinyolas
Esteve Salamó	Joseph Vidal y Felget
Feliu Casals	Pere Vinyolas
Pau Masvidal	Antoni Francàs
Isidro Masachs	Pau Vinyals
Joseph Crimineig	Sebastià Poy, cirurgia
Joseph Arenys y Ros	Bonaventura Casals
Joseph Poy y Baro	Esteve Francàs, ferrer
Esteve Torras	Antoni Donadeu

La inclusió d'aquests noms produí una gran indignació entre els francesos, no obstant haver-se fet complimentant una disposició en la visita que féu l'esmentat Degà del Vallès. En lloc d'explicar-la nosaltres, preferim transcriure el següent document:

«Als 25 de Juliol 1691. En la dita Iglesia parroquial de St. Esteve de la Garriga, haventse feta inseculatio de las personas tras escritas, pera concurrer en administradors de la Confraria de St. Jaume fundada en dita Iglesia, inseguint dita dispositio de Visita tras mencionada, fench feta la extractio dels administradors qui havian de servir en lo dit any, fins a 25 de Juliol del any 1692. Lo primer dels quals fench Joan Sabater dit la flor, de Nació francesa qui ja antigament estave ab los demes francesos insaculat; pero com tenintse per malcontents dits francesos, que en dita confraria estiguessen inseculadas altrás personas, encara que fossen naturals y habitants de la parroquia de la Garriga, sino que tant solament voljan podersi insacular francesos, y no dits naturals ni habitants: y vehent que lo diumenge antes, que era als 22 de dits mes y any, havian entregadas las claus de dita confraria, y administratio de aquella al Dr. Pere Boix, prevere y Rector de dita Iglesia, per a que en fes y disposás lo que ben vist lin fos, y de fer la extractio com millor li aparexeria; que era significar voler renuntiar lo dret que podian tenir dits francesos, en orde de la administratio de la dita Confraria, y encara mes se confirmave, puix los administradors extrets lo any passat, que segons lo us ordinari, faltaven a la assistentia que devian fer dit dia de la fesa, tant en lo del alinyo del altar, com en lo demes de administrar y ordenar la professio y officí que se acostuman fer y celebrar quiscun any en dit dia. Y que essent per un dels obrers de dita Iglesia cridats ab veu alta dits administradors de St.

Jaume en la mateixa Iglesia per a que assistissen a dita funtio quels tocave de obligatio assistir, y nos donassen per entesos, ni menos se trobassen assentats ni posats al escon de dita confraria com solían ferho y ho fan los demes administradors en llurs escons respectius. Y que haventse extret dit Joan Sabater y cridat per a veurer si volia servir y tampoch no respongues. Per ço lo dit obrer insiá se passás avant en extraurer administradors (confirmantse ab asso voler dits francesos renuntiar y apartarse de la administratio de dita confraria puix essent cridats, trobantse en la Iglesia no volgueren respondrer, y encara mes puix portaven lo llibre de la confraria hon estan escrits los confreres, y aquell despres de celebrat lo officí, y feta la professó entregaren als administradors nous). Y així lo dit Dr. Boix Rector passá avant la extractio y hisqueren ha sort: Pere Vinyolas, Bonaventura Casals pagesos y Josep Rosselló y Vilar fadri pages, tots de la present parroquia de la Garriga los quals acceptaren lo carrech de dita administratio y Confraria. Y lo dit obrer los entregá las claus de aquella que ans de extraurer li havia donadas dit Rector, per a que luego exercissen lo carrech com ho feren tant ab la assistentia de ditas functions de professio y missa o officí, com tambe de aplegar lo mateix die lo sise que pagan los confreres escrits en lo llibre de dita confraria quiscun any, y no obstant asso se restaren insaculats los francesos en la bolsa de la insiculatio tras inscrits, inseguint ab asso lo disposat y ordenat ab dita visita tras escrita, restantlos en mans llurs los actes de la erectio de dita confraria, que son dos actes en pergami los quals deuen recobrar dits administradors de dits francesos; de tot lo qual requeri dit obrer sen llevás acte, presents per testimonis: Pau Surell, Pau Baget y molts altres pagesos y la major part del poble de la Garriga».

A l'any següent, els francesos havien lliurat els dos pergamins que tenien; even: «lo privilegi de la confraria consedit per Paulo 5, datat en Roma a 10 Abril 1618. Item las ordinacions de la confraria decretadas per lo Sr. Bisbe de Barcelona a 8 Juliol 1616». Als altres anys ni hi consta cap administrador francès.

En 1699, foren administradors Isidre Olive-ro, Pere Vinyolas i Bernat Tarres.

Fins fa pocs anys, en la darrera capella de la banda de l'epístola, de l'Església Nova, es venerava una vella imatge de Sant Jaume, de dos pams d'alçada. Possiblement era la mateixa que abans devia venerar se a La Doma.

ADOBS DE
BARRAU Y C.^{ia}

REPRESENTANT

X. Albó i Molins

PATATES - CEREALS - DESPULLES

BARCELONA: Via Laietana, 48 - 5^{nt} 2.^a
Llotja: Taula núm. 83 - Telèfon, 21566

VIC: Telèfon, 56

**SINDICAT
AGRICOLA**

CEREALS
ADOBS

MOLI ELECTRIC

LA CATALANA

Assegurances contra incendis i explosions de totes menes

Contra la pèrdua de Lloguers, Riscos Locatiu, de Recursos i de Paralització de treball a causa d'incendi

Fundada l'any 1865

Inscrita en el Ministeri de Treball i Previsió

Domiciliada a BARCELONA: Passeig de Gràcia, 2

Capital suscrit: Ptes. 5.000.000 — Capital desemborsat: Ptes. 2.000.000

Reserva Estatutària: Ptes. 1.000.000

LA PREVISION NACIONAL

Assegurances contra el Robatori, Atracament, Infidelitat
de Dependents, Vidres i Cristalls

Representant a La Garriga: JOSEP CORRONS DALMAU - Calabria, 15

ANTOLOGIA**FANTASIES**

Les Senyoretes del Mar

PER JOAQUIM RUYRA

Sis vaillets de samarreta b'ava, esparracats i bruts, estan asseguts en les penyes, deixant penjar les cames nues sobre el mar, que sovint sovint s'estufa i els mulla els peus. Cada un té la seva canya i el seu pilotet de cuca de roca, el menjar més agradós als peixets.

Pesquen ja fa hores, i alcen tots una cridòria de triomf cada vegada que un d'ells treu del mar algun serrà bocabadat, que esparrama en l'aire el branillatge lluent de ses membranes espinoses.

El crepuscle del vespre va esmorteint la resplendor de ses fumeres moradenques. Algunes estrelles comencen a guspirejar en l'aire blau. Un vol de corbs travessa l'espai, anant a perdre's a la muntanya, entremig de les parets negreses i esbadellades d'un antic castell.

Alguns dels vaillets, tot soltant soltant llurs guariments, que assorrolla l'onada, s'han endormiscat. Llurs caps cauen sobre el pit. Llurs diis s'afluixen, que ajauen llurs cimerols en l'aigua.

— Ja no piquen — rondina un. — ¡Coi, que és foscl — exclama un altre escampant la vista pel cel. — Em voleu creure? Fem-hi una dormida fins que surti la lluna — proposa un tercer. Tots s'hi convenen. S'arrastellen junts, es punyeixen passant llurs braços sobre els muscles i els clatells dels companys, i s'adormen traquil·lament a la serena, repapats en una roca.

La nit es va enfosquint. La lluna grogueja en son orient, mig partida per una faixa de calijà cendrosa. La mar sembla que canti la non-non, tot baixet, amb veu enrogallada.

De sobte, sona una mena de galop aspre i sord... — trap, trap, patrap — i van apareixent les Senyoretes del Mar, muntades unes sobre vermells llagostins, i altres al damunt de crancs grossos, vells, revestits de molsa marina.

Totes riuen mentre van punxant amb una pua de gropa les funtures sensibles de llurs estranyes bèsties, que s'enfilen pels reliscosos vessants del roquer. Totes riuen, en tant que van esbargint-se en l'aire pur i espolsant-se la mullena, que els arrosa els cabells i els vestits.

Són blanques com carn de peix; llurs cabell finíssims tenen tons irisats; brillen en llurs capets pinitetes d'escata; sos mantells són verds i llargs llargs, rossegadissos; sos ulls són gotetes de llum com les que produeix de vegades en el mar el fregadís dels remes. En passar escampen una agradable flaire de marisc.

Tan bon punt s'han adonat dels sis pescadors, descavalquen, se'ls acosten i s'enfilen per llurs cames amunt... amunt...

Una s'asseu pensativa en el ressalt que forma el llavi d'un dels xicots adormits; una segona es penja a les pestanyes d'un altre vaillet i guaita amb curiositat per l'escletxa de les paipelles, procurant llambregar-li l'ull; aquesta, atalaia amb satisfacció el paisatge, gallardament encirada al cim del coronell del més altet de la colla; aquella s'és emprada del més grassó, i amb son alè suau i temperat, s'escalfa les manetes; algunes s'arramellen plegades sobre un mateix cap; altres es topen, fent un surt, al cim d'un muscle, al qual es són enfilades per diferents indrets. No fan gens de remor.

Totes, a la fi, van a mormolar paraules misterioses a l'orella dels que dormen.

Els parlen de la poesia del mar, del bellugueig encantador de les ones, de llurs variades i finíssimes colors; els parlen dels peixos i dels arbes on pasturen; dels oratges, de la calma, dels vents, de les delícies d'una llarga navegació, de la sublimitat dels temporals... de quelcom que les nostres paraules no poden dir. I els pescadors somnien, somnien tot allò que els van inspirant les petites fades.

Quan es desperten, ja les Senyoretes del Mar han desaparegut, i no s'ou més que el patripatrop de llurs estranyes cavalcadures, que corren a cap-bussar-se a l'aigua.

Però l'encís ja s'és realitzat. Ja ni temporals ni penalitats de cap mena podran destruir en el cor d'aquells xicots l'afició a la vida marinera. Deu-los el benestar a muntanya, i sempre els veureu tristos i enyoradissos.

Vegeu ara, si us plau, la crítica que fa Josep M.ª Capdevila, de "FANTASIES" del mes- tre Ruyra:

Les visions i ombres misterioses abunden en l'obra d'En Ruyra. Té, sota aqueix aspecte, alguna cosa de nòrdic. No es que mostri una fantasia íntegrament immersa dins el misteri; al contrari: diríeu, que l'escriptor el sent només a estones, el descriu, el representa fidelment, i s'esforça en trobar-li l'explicació, en desfer-ne la boira; i aquesta mateixa naturalitat fa que les sensacions misterioses encara es mostrin més veres i profundes. Així que l'autor se'n pot deseixir, no hi retorna voluptuosament, com ja no s'hi dona amb la complascència amb què s'hi donaria una nua fantasia mòrbida: hi posa més aviat preocupacions de raó; no hi ha més gaudi que el de reproduir la visió artísticament. Però en això sí que En Ruyra hi posa tota la complaença que troba un bon artista en acolorir, recordar esbarjosament un tros de vida, enriquit, amb el temps que el duia a la memòria, d'idees, d'emoció, d'encís, de música: i que l'artista endevina l'expressió que li emmiralla deliciosament. «En certes ocasions, diu En Ruyra, l'escriure és una necessitat i una delícia».

Però on no hi sent misteri no se'l forma ni el cerca. Res més veritable i serè que aquelles hores de sol o aquelles vesprades a Blanes, aquelles platges de Sant Francesc o de Santa Cristina, aquella alba tardorenca, quan els minyons van a fer la «parada» als ocells, i tants i tants passatges de ses obres com podríem citar. Hi ha com un encís contemplatiu, poètic, i no res d'anòmal; les facultats estan en un equilibri

perfet. I diríem que hem de poder fruir d'aquelles coses que En Ruyra ens descriu, a manera que les anirem veient a fora; entre el món exterior i les facultats de l'home, no hi ha harmonia, benestar, activitat serena, contemplativa.

Però vora aqueix equilibri, trobem tot d'una en la vida coses que contorben estranyament; aquella harmonia entre les percepcions i el món, de moment, s'és rompuda; és que la torbació ve d'un desequilibri intern o bé ens trobem davant d'alguna anomalia exterior, d'alguna cosa que no percebem amb coherència, que ens contorba i no ens la podem explicar bé? Un misteri d'aqueixa mena és el que trobem a les «fantasies» d'En Ruyra. Ell ha percebut i sap reproduir les sensacions que experimentem així que se'n és afeblit el sentit d'equilibri, el sentit que ens permet de distingir perfectament la nostra persona entera, de cada cosa exterior que ella percep; i amb aquest sentit afeblit o gairebé esvaït, com en un somni, les sensacions auditives, tàctils, òptiques, no es coordinen gaire entre elles, a voltes es confonen; les emocions perden coherència, i no tenen el reactiu d'equilibri natural que ens defensa i s'imposa; diríem que gairebé patim més intensament les coses i que una rara clari-vidència ens en mostra lluminosament els secrets: però no estem ben desperts, estem com en un somni. El somni, la febre, el deliri acoloren aquelles proses.

I, per damunt de tot això, el poeta, el gran poeta que és En Ruyra en la seva prosa, dona unes imatges profundament naturals, uns adjectius acolorits, uns verbs plens de vida i moviment: no dona sols la suggestió de les coses, insinuant-les o deixant-les presentar, sinó que les expressa amb tota la paraula; són paraules amarades de la visió de l'artista, són idees, són matèria de contemplació. I així no fa mal que hi hagi alguna vena d'aquell misteri, d'aquella fantasia ombrívola dins una narració clara i diàfana: vora la puresa de llum de *Fineta* o *Jacobé*.

Carniceria de Juli Planas

Qualitat superior en xai i vedella

Calçats J. GUARDIS

LA GARRIGA

YOGHOURT de qualitat superior

BORRELL

Anselm Clavé, 32 — Telèfon, 72 — LA GARRIGA

FABRICA DE GASOSES I SIFONS

EDUARD PUJOL

LA GARRIGA

GARRIGUENCs !!

**Protegiu
EL CONGOST
amb
la vostra
subscripció**

EDUARD PUJOL
LA GARROA

BORRELL
LA GARROA